

Mi lesz velünk, Rákóczi út?

— Most még én jöttem el hoz-
zátok. Jövőre aztán már isten tud-
ja, hogyan — mondja édesapám.

Most még — amíg jár a villa-
mos a Rákóczi úton. Most még
fel tud szállni a Rókus melletti
megállóban, leszáll az Otthon áru-
ház előtt. Hetvenkilenc éves,
nyugdíjas. Gyalog sok az út, külö-
nösen az aluljáró lépcső-akadályai-
val. Autója nincs. A taxizást sem
a nyugdíjasoknak találták fel.

— Mit szólsz hozzá? — kérde-
m barátnőmet. — Mit szólsz hozzá,
hogy Újévtől itt marad a Rákóczi
út villamos nélkül?

Barátnőm vállat von.

— Kinek hiányzik?

Barátnőm a Rózsadomb tetején
lakik, a József körúton dolgozik.
Soha életében nem volt szüksége
a Rákóczi úti villamosra. — Leg-
alább gyorsabb lesz a közlekedés,
ha megszüntetik — mondja.

— És mit szólnál ahhoz, ha a
Rózsadombon nem járna többé a
11-es busz?

— Az lehetetlenség volna... az
elképzелhetetlen. — Nekem a tizen-
egyes busztól nem szakadna meg
a szívem. Életemben, ha tiszter
utaztam rajta.

Vagyis hát: ez az egész Rákóczi
úti villamos-fájdalom tulajdon-
képen magánügyem. Csak engem
érint. Meg legfeljebb még száz-
ezer embert. (Vagy csak negyven-
ezret?)

A Rákóczi úti villamos szere-
pét — mondják — átveszi a föld-
alatti. Ezen a szakaszon a metró-
nak három állomása van; Baross
tér, Blaha Lujza tér, Astoria. A
Rákóczi úti villamosok többsége
a Zuglót is összeköti a Belváros-
sal, és tovább megy a Kossuth
Lajos utcán, Felszabadulás téren,
Erzsébet hídon át Budára. Azon a
szakaszon, ahol a metrónak három
megállója van, a villamosnak öt:
Baross tér, Szövetség utca, Blaha
Lujza tér, Vas utca, Astoria. A
metró a gyors, nagy távolságú köz-
lekedés eszköze. A villamos a las-
súbb, helyi közlekedése. A két ügy
nem ugyanaz. Sehol a világon.

A két megszűnő villamosmeg-
állónál a következő fontosabb in-
tézmenyek vannak:

Rókus kórház — Balassa kórház
(Vas utca) — Széchenyi István
kereskedelmi szakközépiskola —
Uránia mozi — Szövetség utcai
kórház — Korányi kórház (Alsó-
erdősor) — Otthon áruház — Er-
kel színház — Köztársaság téri ál-
talános iskola, Bezerédi utcai ál-
talános iskola.

De bizvást ideszámíthatnám a
Trefort-utcai SZTK-rendelőt,
vagy a Lottó áruházat is, ahová
sokan azért mennek szívesebben
villamossal, a Vas utcai megállótól,
mert onnan nem kell lépcsőt
mászniuk. És ide számítanak olyan
intézmenyek is, mint például a
Rákóczi út 84. szám alatti patika, az
egyetlen gyógyszerár az országban,
ahol egyes külföldi készítmények
beszerezhetők és ahová az ország
minden részéből jönnek betegek.

Tagadhatatlan: a Rákóczi úti vil-
lamos korszerűtlen. Osvi, lassú,
zötyögős, akadálya a gyors forgal-
omnak. Budapest körül nincs or-
szágút-gyűrű, mint mondjuk Ber-
lin vagy Róma körül. Aki Siófok-
ról Miskolcra igyekszik, vagy Szek-
szárdról Gödöllőre, a fővárosban
megy át, ha nem akar kerülni, a
Rákóczi úton megy át. A cél tehát:
a Rákóczi utat tisztára söpörni az
átrohanó gyors helyi és távolsági
forgalom számára.

De mi lesz azokkal, akik autó
nélkül igyekeznek a Bosnyák tér-
ről a Felszabadulás tere?

A Szövetség utcai poliklinikától
a Rókus kórházig?

A Kenyérmező utcából a Város-
ház utcába?

Azokkal akik gyerekekkel, börön-
dökkal, batyúval érkeznek a Kele-
tibe, és a Belvárosba akarnak el-
jutni? Vagy akárhová, de nincs
pénzüik taxira, és csomagjaikkal
nem viszi el őket se metró, se
busz? (A metró talán vinné, de
több csomaggal nem lehet lejutni
a mozgólépcsőn.)

Mi lesz azokkal, akik bottal jár-
nak, öregek, betegek, tériszonyuk
van, nem bírják a lépcsőt?

Mi lesz a Rákóczi út és környé-
ke irodái, boltjai dolgozóival, akik
eddig a Vas utcánál vagy Szövet-
ség utcánál szálltak le a villa-
mosról? És mi lesz a Rákóczi út
óriási bérháztömbjeiben és a kör-
nyező utcákban lakókkal? Sok tíz-
ezer emberrel?

Mehetnek például gyalog. Úgyis
az a baj, hogy elkényelmesedtünk.
Nem mozgunk. Az olcsó villamos-
bérlet arra csábít, hogy egy rövid
megállónyi útra is felkapaszkod-
junk. A nagyváros népbetegségei
között számos olyan van, amelyik
a mozgás hiányából ered. Elhízás,
cukorbetegség, keringési, mozgásszervi
betegségek... A ritkuló megállók
arra kényszerítenek sok ezer, vagy
tízezer embert, hogy naponta fél
órával, húsz perccel korábban in-
duljon el hazulról és tanuljon
meg újra járni. Az ellustuló, romló
test új életre kelhet a rendszeres
reggeli kocogással, vagy síkfutás-
sal...

De nem ám a Rákóczi úton!

Szeretnek sétálni, gyalogolni. Es-
ténként nekiindulunk, hogy jár-
junk egyet a környéken. Lehetet-
len. Hol vannak még a levegő
tisztaságát védő hatásos intézke-
dések!

Egyetlenegy olyan közlekedési
eszköz volt a Rákóczi úton, ame-
lyik nem rontotta a levegőt: a vil-
lamos.

Mehetnek például metróon. Me-
hetnek, persze. Aki eddig például
a Thököly útról a Döbrentei tere
akart eljutni, felült a villamosra a
Thököly úton és leszállt róla a
Döbrentei téren. Most majd felül
a villamosra a Thököly úton. Át-
száll a metróra a Keletinél. Végig-

megy metróval a Batthyány torig,
a Batthyány téren átszáll egy vil-
lamosra és visszamegy a Döbrentei
térig. Tessék kiszámítani, milyen
hasznos ez az egyénnek és BKV-
nak egyaránt.

A metró csak azoknak a közle-
kedési problémáit oldja meg, akik
véletlenül pontosan azon a vonalon
kívánnak gyorsan, nagy távolság-
ra eljutni. De — és ezt a hivatalos
közlés is kimondja — „hátrányo-
san érinti az utasok huszonhárom
százalékát.”

Rengetegen fognak kénytelen-
kelletlen nagy távolságokra, kör-
beutazni, hogy ugyanoda eljussa-
nak, ahová a Rákóczi úton, Kos-
suth Lajos utcán, Erzsébet-hídon
áthaladó villamossal gyorsan és
jól eljutottak. A földalatti teher-
bíróképességét, zsúfoltságát előre
lemérni lehetetlen.

És még egy apróság: a Rákóczi
úton a villamos éjszaka is közleke-
dett. A metró, úgy tudom, most is
csak este tizenegyig fog járni.

És még egy apróság: a Rákóczi
út többek között azért is lassított-
ta úgy a közúti forgalmat, mert
éjjel-nappal, délelőtt és délutáni
csúcsforgalomban telis-tele van ra-
kodó teherautókkal. 1973. január
1-től a Rákóczi úton minden rako-
dás tilos. Mint minden más világ-
városban, itt is csak mellékutcák-
ból, villanytargoncákkal, vagy ka-
pualjba behajtással fogják meg-

oldani a rakodást. Ezt miért nem
lehetett hamarabb elrendelni? És
nem lehetne kipróbálni előbb:
hátha ez egymaga is elég lenne át-
menetileg a Rákóczi úti forgalom
gyorsítására?

És még egy, nem is olyan apró-
ság: A Rákóczi úton nem lehet
gyalogolni, mert életveszélyes a
gyalogos átkelés annak, aki nehe-
zen bírja a lépcsőn járást. A Thö-
köly út Dózsa György út kereszte-
ződésétől a Lottó áruházig egyet-
lenegy felszíni, lámpás kereszte-
ződés sincs. Életveszélyes zebrák
és mozgólépcső-nélküli aluljárók.

Mehetnek például autóbusszon
azok, akik eddig villamoson men-
tek a Rákóczi úton. Mehetnének
bizony, ha...

Ha sűríténénk az autóbusszok
megállót, és például visszaállíta-
nánk az Uránia mozi előtti megál-
lót. De nálunk a városi autóbussz,
valami érthetetlen félreértés foly-
tán, ugyancsak a gyors közlekedés
eszköze. Bevallom: rettenetesen
nem szeretem a pesti buszt. Csak
legeslegvégső esetben szállok pesti
buszra. (Igaz, kétszer is összetör-
tem már magam autóbusszon, hirtelen
fékezés miatt.) A budapesti
busz magas lépcsői, a megállóba
sokszor be sem férő óriás-teste
miatt veszélyessé teszi a fel- és
leszállást. Ülőhelye nagyon kevés,
kapaszkodói csak ifjú óriások és
atléták számára elérhetőek. Nem, az
autóbussz nem az idősek, betegek,
bottal járók közlekedési eszköze.
Autóbusszon nem lehet csomagot
vinni. S nem utolsósorban: az

autóbussz sokkal drágább a villa-
mosnál.

Mi lesz velünk, Rákóczi út?

Lehet, hogy sötét pesszimizmu-
som alaptalan.

Hogy nálam okosabbak és ille-
tékesebbek gondoltak már arra,
hogy lesz Rákóczi úti vilamos he-
lyett Rákóczi úti buszjárat, a Zug-
ló és az Erzsébet-híd között, ki-
sebb méretű buszokkal, buszra
érvényes villamosjeggyel? (Mint
ahogy van fogaskerekűt pótló
buszjárat.) Biztosan gondoltak a
buszmegállók sűrítésére Biztosan
gondoltak arra is, hogy kiszupe-
rálják a fekete füstfelhőt okádó
buszokat...

Biztosan, biztosan... De azért
szorongok.

December 22-én nyílik meg az
új metróvonal. Miért kell a villa-
mosjáratokat már egy hétre rá
megszüntetni? Csikorgó téiben,
amikor úgys kisebb az autóforga-
lom, amikor az öreg villamos a
legmegbízhatóbb jármű? Miért
nem lehet legalább három hónapot
várni vele? Amíg kiderül, hogy a
metró és a busz valóban átveszi-e
szerepüket? Amíg saját szemünk-
kel látjuk, hogy mekkora a teher-
bírása az új metróvonalnak? Amíg
elkészül néhány közlekedési lám-
pa a Rákóczi úton?

Szívem szerint irgalmat kérnék
a Rákóczi úti villamosnak és azok-
nak, akiknek a fő közlekedési esz-
közét jelentette. De hát nem is ke-
gyelmet kérek, csak egy kis hala-
dékot.

Még lehet. Még nincsenek fel-
szedve a sínek.